

PENSJONSKASSE
FORENINGEN

Forvaltningskostnader i fond Netto- og bruttoføring

Regnskapsseminar
7. desember 2021

Adm.dir. Christer Drevsjø

Hva er problemstillingen?

- Håndteringen av forvaltningskostnader der pensjonskassen investerer midler fra kollektivporteføljen i verdipapirfond
- Nettotilnærmingen:
 - Det tilordnes en nettoavkastning, etter fradrag for forvaltningskostnader, sml bankkonto eller aksjesparekonto
- Bruttotilnærmingen:
 - Dette tilordnes en fiktiv bruttoavkastning, der utgifter til forvaltningen kompenseres

Og hva er egentlig problemet?

Bruttoføring medfører økte administrasjonskostnader grunnet dyrere forvaltning.

Bruttoføring medfører behov for økte administrasjonsreserver.

Og herav svekket soliditet.

Vår tilnærming

Det bør være opp til den enkelte innretning om netto- eller bruttoføring skal benyttes.

Loverket oppstiller en opsjon.

Bransjepraksis

- Nettotilnærming ved investeringer i fondsandeler
- Konsistent praksis, men enkelte avvik
- Livselskaper og pensjonskasser
- Meldt via pristariffer
- Som del av avtaleverk med kunder
- Kjent for rettighetshavere

Christian V

2 Art. Alle Contracter som frivilligen giøris af dennem, der ere Myndige, og komne til deris Lavalder, være sig Kiøb, Sal, Gave, Mageskifte, Pant, Laan, Leje, Forpligter, Forløfter og andet ved hvad Navn det nævnis kand, som ikke er imod Loven, eller Ærbarhed, skulle holdis i alle deris Ord og Puncter, saasom de indgangne ere.

EU-regulert?

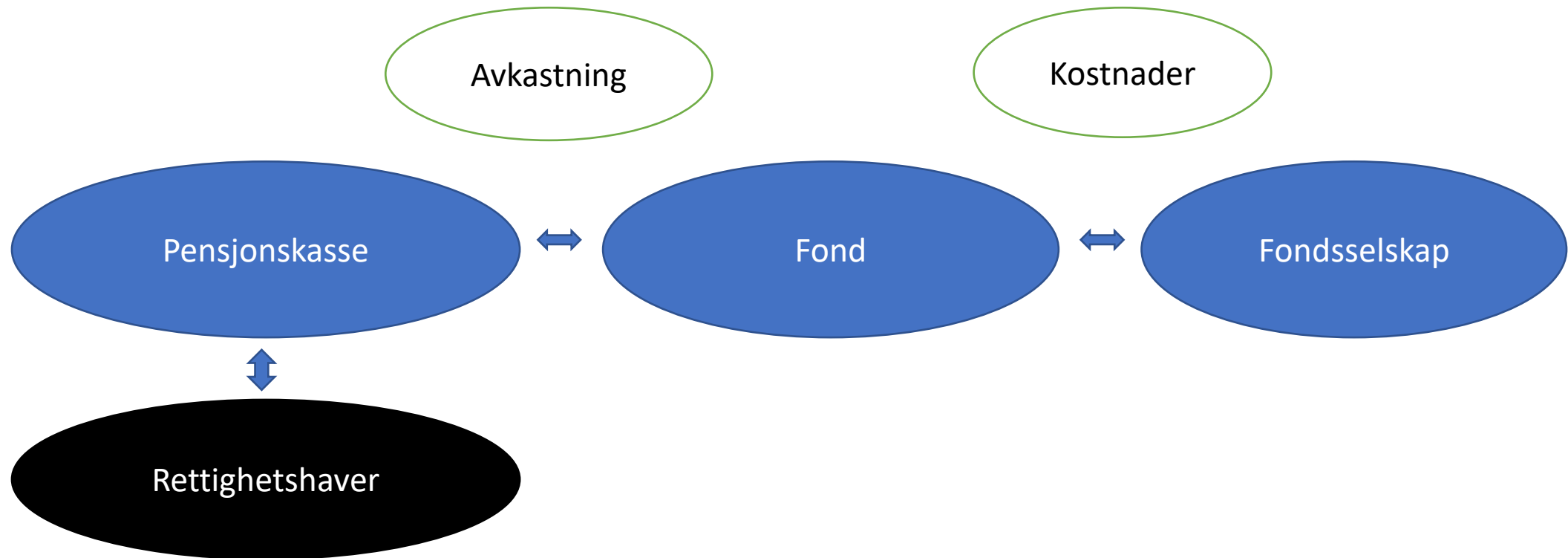
NEI!

EU forutsetter
ikke en
bruttotilnærming

Fondsstrukturen

Produktkjøp

Netto: god eller dårlig praksis?

Ubetinget bra i pensjonskassesammenheng!

Rimeligere pensjonsproduksjon

Ivaretar soliditet

Bedre regulering av ytelser for privat sektor

Finanstilsynet

- Gradvis økt fokus på håndtering av forvaltningskostnader
- «Bruttobegeistring»
- Antatt og uttalt hypotese: enhver kostnad er negativ
- Antydninger ved stedlige tilsyn og i foredragssammenheng
- Et brev til livselskapene, men ikke pensjonskassene, i 2014
- Tiltagende økt kraft i utsagn ved stedlige tilsyn
- Gjentakende: «det vil komme et brev»
- Foretak forsøkt tvunget over til et bruttoregime

Senhøsten 2020

- Pensjonskasseforeningen anmoder Finanstilsynet om et møte om tematikken
- Finanstilsynet oppgir å ha forstått våre poenger, oppgir at ytterligere ikke er påkrevet og at en avklaring snart vil komme
- Pensjonskasseforeningen velger å tilskrive Finanstilsynet i november 2020
- Finans Norge valgte det tilsvarende
- Deretter drøyer det

Finanstilsynet 7. april 2021

Det vises til forsikringsvirksomhetsloven § 3-3

Fragmentarisk bruk av enkeltuttalelser i forarbeider

Vederlagsbegrepet i § 3-3 åpner ikke for at kostnader kan holdes utenfor pristariffen

Henvisning til forskrift om innskuddspensjonsordninger § 5 (!)

Konkurransesyn

Brevet

Etterfølgende avregnet honorar for fond

Definerer fond som *underleverandør*, ikke som et finansielt produkt

Regnskapsregler uten relevans

Premie skal beregnes og faktureres på forhånd

Konklusjon: bruttoføring

Innretning etter brevet forventes

Ekstraordinært styremøte 14/4-21

Arbeidsutvalg nedsatt:

- Bjarne Refsnes
 - Styreleder i foreningen og leder for Viken pensjonskasse
- Kjetil Korshavn
 - Nestleder i foreningen og leder for Telenor pensjonskasse
- Ole Petter Gjerde
 - Styremedlem i forening og leder for Norsk Hydros pensjonskasse
- Johann Desprière
 - Styremedlem i foreningen og CRO/CCO i PKH
- Christer Drevsjø
 - Daværende konstituert generalsekretær / juridisk direktør i foreningen

Ekstraordinært styremøte 14/4-21

Foreningen innhenter en ekstern juridisk betenkning, med sikte på å få en uavhengig gjennomgang av Finanstilsynets resonnementer og validiteten ved disse.

Derav

En ekstern juridisk betenkning bestilt fra Sven Iver Steen, Arntzen de Besche

- Ferdigstilt 4. mai 2021

Og etterfølgende:

Konsekvensutredning bestilt fra Gabler

Et samlet eksternt juridisk miljø

ARNTZEN
DE BESCHE

BAHR

THOMMESSEN

Advokat Steen

- Kjøp av verdipapirfondsandeler er ikke utkontraktering
- Forvaltningsselskapet utfører forvaltningen for fondet, ikke for pensjonskassen
- Kostnadene er en integrert del av investeringen
- Finanstilsynet fortolker forsikringsvirksomhetsloven § 3-3 feil
- Ordlyd og øvrige rettskilder støtter ikke Finanstilsynet
- Fokus er vederlag

Advokat Steen

- Forskrift om innskuddsordninger fungerer ikke som støtteargument
- Fokus er foretakets inntektsside, «premie», ikke utgifter
- Inntekten her mottas av forvaltningsselskapet, ikke pensjonskassen
- Forvaltningsselskapet er ikke underleverandør
- Kvalitet og varighet ved forvaltningspraksis??
 - Noe pussig å påberope egen, omstridt, tilnærming

Steen oppsummerer

- Lovens ordlyd, naturlig forståelse
- Irrelevant innskuddsregulering
- Forarbeider støtter ikke Finanstilsynet
- Forvaltningspraksis i perioden 2005-2018?
- Reelle hensyn
- Formål

Peter Hammerich, BAHR

- Finanstilsynet kolliderer med alminnelig språkforståelse
- Forarbeidene støtter ikke Finanstilsynet
- Fondets kostnader, ikke pensjonsforetakets
- Legalitetsprinsippet
 - Stort inngrep, forutsetning om klar hjemmel

Konsekvensanalyse

- Avgitt av det uavhengige fagmiljøet i Gabler
- Ledet av aktuar Pål Lillevold og Egil Heilund

Fra konsekvensanalysen

- Forventning om tilpasninger
- Mer passiv forvaltning
- Redusert aksjeandel ut fra SKD
- Redusert avkastning på midlene

Fra konsekvensanalysen

- Uten tilpasninger vil SKD reduseres med 12-22 prosent
 - Effekten øker ved stressede markedsforhold
- Økte administrasjonskostnader kan gi økt premie og økte krav til administrasjonsreserven

Om totaløkning i administrasjonskostnad skulle vært finansiert ved økt administrasjonsreserve ville dette samlet redusert egenkapitalen i pensjonskassene med 8,7 milliarder kroner

Regnskapsaspektet

Dagens nettoavregningspraksis av forvaltningskostnader har støtte i regnskapsregelverket.

Herunder mener vi:

Forsikringsvirksomhetsloven § 3-13 kobler sammen overskuddstildelingsreglene og regnskapsreglene.

Brevet av 8. juni 2021

Pensjonskasseforeningen

- Stortinget har gitt en grei regulering
- Finanstilsynet misforstår denne
- Underbygget ved juridiske betenkninger
- Ingen er tjent med (mis)forståelsen
- Underbygget ved ekstern konsekvensanalyse
- Finansdepartementet og Stortinget anmodes om bidrag til opprydding
- Arbeidslivets parter

Hvorfor denne motstanden?

Overordnet så tjener ingen (evn få) – bortsett fra staten rent fiskalt – på Finanstilsynets tilnærming:

- Rettighetshavere
- Bedrifter og kommuner
- Pensjonsinnretninger

Og fra advokatens ståsted:

Hjemmel mangler, det var ikke dette Stortinget vedtok

Finansdepartementet 2/7-21

Departementet har mottatt brev fra Pensjonskasseforeningen 8. mai 2021 og fra Finans Norge 24. juni 2021 vedr. Finanstilsynets tolkning av forsikringsvirksomhetsloven § 3-3 i nevnte brev 7. april 2021. Vi ber om Finanstilsynets evt. merknader til de vurderinger som gis i brevene med vedlegg fra Pensjonskasseforeningen og Finans Norge, innen onsdag 15. september 2021.

Finanstilsynet 16. september 2021

- Samlet forvaltningshonorar
- Beregninger inkluderes i pristariffen
- Forarbeid indikerer at underleverandører skal inkluderes
- Organisering, risikofordelingsprinsipp, lovgivers intensjon
- Underbygget av innskuddsreguleringen
- Oversiktighet
- Praksis fra 2018

Finanstilsynet 16. september 2021

- Begrepet underleverandør er nevnt ett sted i et høringsnotat
- Konkurransesyn
- Verdipapirfondets rettslige definisjon kan ikke være avgjørende
- Aksept av fondets vilkår
- Ikke i strid med legalitetsprinsippet

- Gablers konsekvensanalyse har svakheter

Støtteerklæring fra Pensjonistforbundet

- Brev til Finansdepartementet av 30. september 2021
- En overgang til et bruttoprinsipp for pensjonskassene vil kunne gå utover pensjonistene
- Pensjonskassene må kunne få opprettholde dagens investeringsstrategier
- Finansdepartementet må unngå regulering som kan resultere i lavere regulering av pensjoner

Nytt brev fra foreningen

- Sendt 19. oktober 2021
- Stortinget har fastsatt en bærekraftig regulering
- Nettoprinsippet er en fordelaktig opsjon
- Tvunget overgang til bruttoføring har godt belyste negative konsekvenser, og arbeidslivets parter ønsker ikke dette
- Finanstilsynet mangler hjemmel
- Henvist til ny betenkning fra Steen av 15. oktober s.å.

Fra Sven Iver Steen

- Forarbeidene forutsetter ikke bruttoføring
- Finanstilsynets forståelse er i strid med alminnelig språkbruk
- Finanstilsynets egne etterarbeider er omstridt som rettskilde
- Innskuddsregulering er ikke relevant

Fra Sven Iver Steen

Vi kan derfor ikke se at det overhodet er noe rettslig grunnlag for å stille opp en slik presumsjon som Finanstilsynet gjør når det gjelder å tolke forsikringsvirksomhetsloven § 3-3 første ledd annet punktum.

Tvert imot er det ganske tunge reelle hensyn som taler mot en omlegging i samsvar med det som Finanstilsynet tar til orde for.

Hovedbudskap

- Brutto gir ikke høyere pensjoner, men kan lede til lavere regulering i privat sektor
- Brutto øker pensjonskostnader
- Og svekker soliditeten

- Hjemmel for et pålegg mangler
- Nettoføring må være en opsjon

Status per tiden

- Saken ligger til behandling i Finansdepartementet
- Saken er ikke avgjort ved Finanstilsynets uttalelser

- Pensjonskasseforeningen avventer Finansdepartementets respons

- Behov for politisk og rettslig prosess vil bli vurdert, men fortrinnsvis etter Finansdepartementets avklaring

- Aktiv dialog med ulike interesseeiere